

موضوع: پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی

Predicting Women's Marital Commitment Based on Marital Adjustment, Communication Beliefs, and Emotional Organization

بیان مساله:

نظام خانواده در زمره مهم ترین نظامهای اجتماعی است که بر اساس ازدواج بین دو جنس شکل می گیرد (نوروزی، رضاخانی و وکیلی، ۱۳۹۸)؛ از این رو، نیاز به برقراری و حفظ پیوند و روابط نزدیک با دیگران به عنوان انگیزه اساسی و بنیادی بشر قلمداد می شود (فتح اله زاده، میرصیفی فره کاظمی، سعادت و توابی نژاد، ۱۳۹۶). افزون بر آن، لازمه تقویت زندگی خانوادگی، ثبات و دوام آن و نوع نگرش و طرز تعامل زوجین در تعهد به ازدواج است (آنسا، نجما و تورین^۱، ۲۰۱۳). در واقع یک ازدواج موفق قادر است بسیاری از نیازهای روانی و جسمانی فرد را در یک محیط امن برآورده سازد (قزلسفلو، ۱۳۹۶)، باور بر این است که در واحدهای زناشویی قوی عناصر زیر موجود است، صمیمت، تعهد، ارتباط عاطفی، مهارت های حل تعارض و معنویت (شهرستانی، دوستکام، رهباردار و مشهدی، ۱۳۹۱)، تانگ و کوران^۲ (۲۰۱۲) معتقد است که هر ازدواج موفق حاوی سه رکن اساسی تعهد، جاذبه و تفاهم است، تعهد زناشویی، قوی ترین و پایدارترین عامل پیش بینی کننده کیفیت، رضایت، صمیمیت و ثبات رابطه زناشویی است. تعهد زناشویی، مسئولیت، وفاداری و وظیفه را شامل می شود و به این معنی است که افراد چقدر تلاش می کنند تا از رابطه خود محافظت کنند (کردی، اصلانی و امان الهی، ۱۳۹۶).

به اعتقاد هو، جیانگ و وانگ^۳ (۲۰۱۹) ازدواج سالم به معنای چندین عنصر مانند تعهد، رضایت زناشویی، ارتباط و عدم وجود عناصری مانند خشونت و خیانت است. همچنین از تامبلینگ و گلیووا^۱ (۲۰۱۳) در

¹ Aneesa, A., Najma, I. M., & Noreen, A. K

² Tang, C.-Y., & Curran, M. A

³ Hou, Y., Jiang F., & Wang, X

واحدهای زناشویی قوی عناصر زیر موجود است: صمیمیت، تعهد، ارتباط عاطفی، مهارت‌های حل تعارض و معنویت؛ اگرچه تعهد یا قصد برای ادامه رابطه، اغلب سازهای کلی در نظر گرفته می‌شود، اما دیو و جکسون^۲ (۲۰۱۸) آن را به سه نوع متمایز تقسیم بندی کرده اند که شامل: الف) تعهد نسبت به همسر یا تعهد شخصی؛ ب) تعهد اخلاقی و ج) تعهد اجباری.

یکی از عوامل موثر بر تعهد زناشویی، سازگاری زناشویی است. سازگاری زناشویی عبارت است از وضعیتی که در آن زن و شوهر در بیشترین مواقع احساس ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر را دارند و فرآیندی است که در طول زندگی زن و شوهر به وجود می‌آید که لازمه آن انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل‌گیری الگوهای سالم گفتگو و تعاملات است (کریترلر^۳، ۲۰۱۸). سازگاری زناشویی مفهومی چند بعدی است که نسبت به رضایت زناشویی از ویژگی‌های عینی تری برخوردار است (واتسون، هوبارد و ویسی^۴، ۲۰۱۷). بر اساس بررسی‌های به عمل آمده سازگاری زناشویی دارای چهار مؤلفه اصلی رضایت دوتایی، توافق دوتایی، همبستگی دوتایی و گفتگوهای محبت‌آمیز است (کریترلر، ۲۰۱۸). نتایج تحقیق افتخاری و احمدی (۲۰۱۸) نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین استحکام خانواده اصلی، تمایز یافتگی، تعهد زناشویی و مسئولیت‌پذیری با رضایت زناشویی و سازگاری زناشویی وجود دارد.

علاوه بر سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی نیز از جمله عواملی است که بر رابطه زوجها تأثیر می‌گذارد (جانسون، لاونره بارتون، استنلی و روهادس^۵، ۲۰۲۰)، بنا به اظهار نظر الیس ۲۰۰۳ بسیاری از واکنش‌های نامطلوب و مشکلات ناشی از باورها و تفکرات غیرمنطقی زوج‌ها است و تا زمانی که این گونه افکار تداوم یابند؛ مشکلات مربوط به ارتباط، پذیرش و همراهی نیز ادامه خواهند یافت (نامنی، عباسی و زارعی، ۱۳۹۵)، باورهای ارتباطی یک زمینه کلان در تحلیل شناختی اجتماعی و فرایندهای ارتباطی بین زوج‌ها است که با ثبات، تعهد، صمیمیت و سازگاری در ارتباط است (زارع گاریزی، ابراهیمی مقدم و ابوالمعالی الحسینی، ۱۳۹۹؛ تانگ و کوران، ۲۰۱۲)، از این رو، باورهای ارتباطی باورهایی درباره ارتباط هستند که می‌توانند کارآمد یا

¹ Tambling, R. B., & Glebova, T

² Dew, J., & Jackson, M

³ Kreitler S

⁴ Watson D, Hubbard B, Wiese D

⁵ Johnson, M. D., Lavner, J. A., Barton, A. W., Stanley, S. M., & Rhoades, G. K

ناکارآمد باشند. باورهای ارتباطی کارآمد، مانند باور به اینکه زوج ها می توانند تغییر کنند و رفتارهایی را که منجر به حفظ رابطه می شود؛ تشویق کنند و کیفیت رابطه را بهبود بخشند، در برابر آن، باورهای ارتباطی ناکارآمد مانند اختلاف، نابود کننده است و شاید به عنوان آسیب پذیری پایداری عمل کند که توانایی زوج ها را برای رویارویی با چالش های رابطه شان محدود سازد (گاتمن و گاتمن^۱، ۲۰۱۵).

استنلی، رودز و ویتون^۲ (۲۰۱۰) پیشنهاد کردند که تعهد زناشویی می تواند به عنوان مهم ترین متغیر در بررسی فرآیندهای ارتباطی زوج ها در نظر گرفته شود. نلسون، کیرک، آن و سرس^۳ (۲۰۱۱) شواهدی ارائه کرده اند مبنی بر اینکه چگونه تعهد بین زوجها بر واکنش آنها نسبت به خطاها و باورهای اشتباه نسبت به یکدیگر تأثیر گذاشته به طوری که می تواند موجب تعاملاتی سازنده یا مخرب بین آن دو گردد؛ و اینکه زوجینی که نسبت به هم تعهد بیشتری دارند. از همسازی و صمیمیت بیشتر، الگوهای ارتباطی مؤثرتر و مشکل گشایی کارآمدتر، رضایت بیشتر نسبت به زندگی برخوردارند. الگوهای ارتباطی یک مقوله بسیار مهم در ثبات و استحکام روابط زوج ها به شمار می رود و در ازدواج با ارزش است؛ زیرا تعهد زوجین به ثبات رابطه را محکم می کند و به طور مثبتی با سازگاری و رضایت زناشویی همراه است (تربوهه کریمی، اکبری و مرادی، ۱۳۹۹)، در واقع تعهد زناشویی والگوهای ارتباطی بخش حیاتی یک ازدواج موفق هستند؛ بدین معنا که زوجین برای خلق آینده ای مشترک تلاش می کنند و به وقت بحران و تعارض در کنار هم باقی می مانند (محمدی، حیدرنیا و عباسی، ۱۳۹۵).

در این بین نقش هیجانات زوجین به دلیل اثری که بر ارتباطات و خوشنودی زناشویی ایشان دارد پررنگ است، چرا که هیجان ها بخش جدایی ناپذیری از سازگاری فردی و اجتماعی هستند و عاملی مهم در روابط میان فردی افراد به شمار می آیند و بدون هیجان زندگی افراد فاقد معنا، ساختار، غنا، شادی و تعامل با دیگران است (لاولکار، کولکارینی و جاگتاب^۴، ۲۰۱۰). با این وجود توانایی زوجین در کنترل هیجاناتشان یکی از مهم ترین قابلیت هاست که باید آموخته شود. ساماندهی هیجان به اعمالی اطلاق می شود که به منظور تغییر یا تعدیل

¹ Gottman, J. M., & Gottman, J. S

² Stanley, S. M., Rhoades, G. K., & Whitton, S. W

³ Nelson, J.A., Kirk, A.M., Ane, P. & Serres, S.A

⁴ Lavalekar, A., Kulkarni, P., & Jagtap, P

تجربه هیجانی، ابراز هیجانی و شدت و یا نوع تجارب هیجان با واقعه فرا خواننده ی هیجان به کار می رود (لاورنس^۱ و همکاران، ۲۰۰۸). و می توان گفت که برخورداری افراد متأهل از مهارت های ساماندهی هیجانی با بهبود عملکرد روانشناختی و به تبع آن بهبود کیفیت زندگی زناشویی همراه است (جوورمن و استنتون^۲، ۲۰۱۶). پژوهش محمودپور، شیر، احمدبوکانی و نعیمی (۱۳۹۹) نشان داد افزایش ساماندهی هیجان موجب می شود که از شدت اوضاع تنش زا که بر روابط زوج ها جاری است، کاسته شود و زوج ها در محیطی آرام تر به فکر حل مشکلات و اختلافات خود باشند.

با توجه به جستجوهای انجام شده، تحقیقات گذشته بیشتر بر عدم تعهد زناشویی و احتمال طلاق تمرکز داشته اند و در جستجوهای پیشینه تحقیق (چه داخلی و چه خارجی) کمتر پژوهشی دیده شد که با رویکرد روانشناسی سلامت و با دید مثبت به موضوع نگر بسته و به دنبال کشف عوامل تعهد زناشویی باشد. لذا با توجه به خلاء پژوهشی در این زمینه و با عنایت به اهمیت ازدواج و تعهد زناشویی آن، پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این پرسش است که آیا می توان تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی پیش بینی کرد؟

اهمیت و ضرورت:

ضرورت این تحقیق و جوانه های فکری نخستین آن در اتاق های مشاوره ای زده شد، زیرا بسیاری از خانواده ها خواسته یا ناخواسته درگیر نزاع و ناسازگاری بین خود می شوند که رهایی از دلخوریها و ناسازگاریها برای آنها به آسانی میسر نیست و در بسیاری از اوقات آسیب های سنگینی را به خود و خانواده شان وارد می نمایند. چه بسیار زوجینی که درگیر ناسازگاری شده و از ادامه زندگی مشترکشان ناامید و تصمیم به جدایی می گیرند. لذا اگر این افراد متوجه شوند که زندگی زناشویی دارای فراز و نشیب های مختلفی است و زندگی آنان از عوامل مختلفی متأثر است برای خلاص شدن از آن یا از بین بردن آثار تخریبی شکست های ناشی از آن به مراکز مشاوره مراجعه می کنند و طالب درمان خواهند بود.

¹ Lawrence, E

² Joormann, J., & Stanton, C. H

زنان رکن اصلی خانواده را تشکیل می دهند و سلامت جسم و روان آنها بر سلامت جسم و روان خانواده و تربیت فرزندان آنها اثر مستقیم دارد. سازمان بهداشت جهانی سلامت زنان را از شاخص های رشد یافتگی کشورها معرفی نموده است (قربانی و گلچین، ۱۳۹۰). از آنجایی که زنان، پرورش دهندگان انسان های سالم هستند بی توجهی به سلامت زنان، می تواند سبب مشکلات عدیده ای در شیوه زندگی و سلامت نسل های بعدی شود (سعیدیان، ۱۳۸۲).

همچنین مواردی که در ذیل به آن اشاره شده دلیل بر اهمیت و ضرورت انجام این تحقیق بوده است:

- نیاز به پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی ؛

- عدم وجود پژوهشی جامع در این حوزه؛

- ایجاد زمینه برای انجام پژوهش های بیشتر و همه جانبه در این حوزه.

با بررسی های انجام شده در ایران، هیچ تحقیقی پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی نشان نداده است. لذا پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی ضرورت پیدا کرد.

نتایج حاصل از این پژوهش، می تواند چشم اندازی روشن و عملی برای مشاوران و روان درمانگران خصوصاً خانواده درمانگران و زوج درمانگران فراهم نماید. به علاوه، نتایج پژوهش می تواند مبنای نظری و عملی مناسبی برای کاهش مشکلات زناشویی در موسسات مختلف آموزشی و درمانی از قبیل مراکز مشاوره در دانشگاهها، کلینیک ها و غیره مورد استفاده قرار گیرد. لذا پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی ضرورت پیدا نمود.

پیشینه:

محمودپور و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با هدف پیش بینی بی رمقی زناشویی بر پایه خود-تمایزیافتگی و باورهای ارتباطی با میانجیگری ساماندهی هیجانی در زنان درخواست کننده طلاق انجام دادند. و ش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی و جامعه ی آماری پژوهش حاضر دربرگیرنده همه ی زنان درخواست کننده طلاق مراجعه کننده به دادگاه شهر کرمانشاه در سال ۱۳۹۸ بود که از میان آن ها به صورت در دسترس ۲۰۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش، پرسشنامه خود-تمایزیافتگی Skowron & Friedlander (۱۹۹۸)، پرسشنامه بی رمقی زناشویی (Pines & Nunes, ۲۰۰۳)، سنجه ساماندهی هیجان

(Garnefski, Kraaij & Spinhoven, ۲۰۰۱) و پرسشنامه باورهای ارتباطی (Eidelson & Epstein, ۱۹۸۲)) بود. برای تحلیل داده ها از روش آماری تحلیل مسیر استفاده گردید تا روابط علی میان متغیرها مشخص شود. نتایج نشان داد که متغیرهای مهارت ارتباطی و خود-تمایزیافتگی به طور معنادار قادر به پیش بینی بی رمقی زناشویی بودند. همچنین هیجانات مثبت و منفی نیز به طور معنادار قادر به پیش بینی بی رمقی زناشویی بودند. همچنین یافته های تحلیل مسیر نشان داد هیجان مثبت و منفی دارای نقش میانجی گر جزئی در رابطه میان خود-تمایزیافتگی و مهارت ارتباطی با بی رمقی زناشویی است. به عبارت دیگر، نقش میانجی گری هیجانات مثبت و منفی مورد تایید قرار گرفت.

تریوه، کریمی، اکبری و مرادی (۱۳۹۹) پژوهشی با هدف الگوی ساختاری تعهد زناشویی بر اساس باورهای ارتباطی زناشویی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده: نقش واسطه ای صمیمیت زناشویی انجام دادند. روش پژوهش همبستگی و جامعه آماری، شامل همه افراد متأهل مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر تهران در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۷۴۶ نفر بود. بر اساس نرم افزار سمپل پاور، تعداد ۱۹۶ زن و ۱۵۴ مرد متأهل در مجموع ۳۵۰ نفر به صورت در دسترس ۵ مرکز مشاوره ماد، بهراز، آناهیتا، طلعه و مهرپاد از مناطق ۱، ۲ و ۵ تهران انتخاب شد. ابزار پژوهش پرسشنامه های تعهد زناشویی آدام و جونز ۱۹۹۷، باورهای ارتباطی زناشویی ایدلسون و اپشتین ۱۹۸۲، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده شیلدس، فرانکس، هارپ، مک دانیل و کمپل ۱۹۹۴ و صمیمیت باگاروزی (۲۰۰۱) بود. داده ها با استفاده از روش معادلات ساختاری تحلیل شد. یافته ها یافته ها نشان داد که صمیمیت زناشویی با درگیری عاطفی ($\beta = -0.23$, $p = 0.009$)، با انتقادهای دریافتی ($\beta = -0.13$)، $p = 0.012$) و باورهای ارتباطی ($\beta = -0.28$, $p = 0.006$)، همچنین تعهد زناشویی با درگیری عاطفی ($\beta = 0.76$, $p = 0.001$)، با انتقادهای دریافتی ($\beta = 0.30$, $p = 0.009$) و باورهای ارتباطی ($\beta = 0.44$)، $p = 0.006$) و نیز صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی ($\beta = 0.48$, $p = 0.001$) رابطه مستقیم دارند و باورهای ارتباطی، درگیری عاطفی و انتقاد در خانواده و صمیمیت زناشویی می توانند ۴۸ درصد واریانس تعهد زناشویی را پیش بینی کنند.

نیک امجاد و همکاران (۱۳۹۶). پژوهشی با هدف پیش بینی تعهد زناشویی زوجین بر اساس الگوهای ارتباطی در دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد واحد کرج انجام دادند. روش پژوهش توصیفی - همبستگی بود و جامعه

آماري آن شامل کليه زوجين واقع در دانشگاه آزاد کرج بود که در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ مشغول به تحصيل بودند و حجم نمونه به تعداد ۱۲۰ نفر به صورت نمونه گيري در دسترس انتخاب شدند. براي تجزيه و تحليل داده ها از روش تحليل همبستگي پيرسون و رگرسيون چند متغيري استفاده شد. نتايج نشان داد که سه متغير ارتباط سازنده $(\beta=0.314, p>0.001)$ به طور معناداري در پيش بيني تعهد زناشويي سهيم بودند. به طور خلاصه از نتايج اين پژوهش مي توان استنباط کرد که تعهد زناشويي تحت تأثير الگوهاي ارتباطي مي تواند ايجاد شود.

نامني، عباسي و زارعي (۱۳۹۵) پژوهشي با هدف پيش بيني تعهد زناشويي براساس سبک عشق ورزي و باورهاي ارتباطي انجام دادند. پژوهش حاضر يک پژوهش همبستگي است که در بين ۱۰۸ نفر از کارکنان متأهل دانشگاه آزاد واحد اراک با نمونه گيري در دسترس اجرا شد. به منظور گردآوري داده ها از پرسشنامه باورهاي ارتباطي، پرسشنامه سبک عشق ورزي و پرسشنامه تعهد زناشويي استفاده شد. سبکهاي عشق ورزي رماتيک، جنون آميز و فداکارانه پيش بيني کننده هاي تعهد زناشويي بودند و از بين باورهاي ارتباطي غيرمنطقي نيز باور به تخریب کنندگي مخالفت پيش بيني کننده هاي تعهد زناشويي بود.

اوزکيو و تانريوردي^۱ (۲۰۲۱) پژوهشي با هدف تعيين رابطه بين سطح افسردگي و سبک هاي حل تعارض، تعهد زناشويي بيماران افسرده و تحليل سبک هاي حل تعارض، سازگاري زناشويي بيماران و همسرانشان به عنوان پيش بيني کننده هاي احتمالي سطوح افسردگي بود. اين تحقيق شامل ۱۱۳ بيمار مبتلا به افسردگي اساسي و همسرانشان بود. در حالي که بين نمرات افسردگي و خرده مقياس سبک هاي حل تعارض مثبت و تبعي بيماران همبستگي منفي وجود داشت، بين نمره افسردگي و خرده مقياس سبک حل تعارض منفي همبستگي مثبت وجود داشت. بين نمرات افسردگي و تعهد زناشويي بيماران همبستگي منفي مشاهده شد. سبک هاي حل تعارض و تعهد زناشويي بيماران افسرده و همسرانشان پيش بيني کننده افسردگي در بيماران است.

گايو^۲ و همکاران (۲۰۱۸) به بررسي روابط بين سازگاري والدين، روابط زناشويي و عملکرد خانواده در والدين کودکان اوتيسم پرداختند. نتايج نشان داد که بين الگوهاي ارتباطي و عملکرد خانواده با سازگاري زناشويي رابطه معنادار وجود دارد.

تينگ-تومي^۱ (۲۰۱۶) به بررسي الگوهاي ارتباطي در سازگاري زناشويي بالا و پايين پرداختند. نتايج نشان داد که الگوهاي ارتباطي با سازگاري زناشويي رابطه معنادار دارد.

¹ Özgüç, S & Tanrıverdi, D

² Gau, S.S

اهداف:

هدف کلی

پیش بینی تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی

اهداف جزئی

۱. تعیین رابطه سازگاری زناشویی با تعهد زناشویی زنان

۲. تعیین رابطه باورهای ارتباطی با تعهد زناشویی زنان

۳. تعیین رابطه ساماندهی هیجانی با تعهد زناشویی زنان

فرضیه ها:

فرضیه کلی

تعهد زناشویی زنان براساس سازگاری زناشویی، باورهای ارتباطی و ساماندهی هیجانی پیش بینی می شود.

فرضیه های جزئی

۴. تعیین رابطه سازگاری زناشویی با تعهد زناشویی زنان

۵. تعیین رابطه باورهای ارتباطی با تعهد زناشویی زنان

۶. تعیین رابطه ساماندهی هیجانی با تعهد زناشویی زنان

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

تعهد زناشویی

تعریف مفهومی: تعهد زناشویی، مسئولیت، وفاداری و وظیفه را شامل می شود و به این معنی است که افراد چقدر تلاش می کنند تا از رابطه خود محافظت کنند (کردی، اصلانی و امان الهی، ۱۳۹۶).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز (۱۹۹۶) کسب می کند.

سازگاری زناشویی

تعریف مفهومی: سازگاری زناشویی عبارت است از وضعیتی که در آن زن و شوهر در بیشترین مواقع احساس ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر را دارند و فرآیندی است که در طول زندگی زن و شوهر به وجود می آید که لازمه آن انطباق سلیقه ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل گیری الگوهای سالم گفتگو و تعاملات است (کریترلر، ۲۰۱۸).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر نمره ای است که آزمودنی ها از فرم تجدید نظر شده مقیاس سازگاری زناشویی (RDAS) باسبی و همکاران (۱۹۹۵) کسب می کند.

باورهای ارتباطی

تعریف مفهومی: باورهای ارتباطی باورهایی درباره ارتباط هستند که می توانند کارآمد یا ناکارآمد باشند. باورهای ارتباطی کارآمد، مانند باور به اینکه زوج ها می توانند تغییر کنند و رفتارهایی را که منجر به حفظ رابطه می شود؛ تشویق کنند و کیفیت رابطه را بهبود بخشند، در برابر آن، باورهای ارتباطی ناکارآمد مانند اختلاف،

نابود کننده است و شاید به عنوان آسیب پذیری پایداری عمل کند که توانایی زوج ها را برای رویارویی با چالش های رابطه شان محدود سازد (گاتمن و گاتمن، ۲۰۱۵).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر نمره ای است که آزمودنی ها از پرسش نامه باورهای ارتباطی آیدلسون و اپشتاین (۱۹۸۲) کسب می کند.

ساماندهی هیجان

تعریف مفهومی: ساماندهی هیجان به اعمالی اطلاق می شود که به منظور تغییر یا تعدیل تجربه هیجانی، ابراز هیجانی و شدت و یا نوع تجارب هیجان با واقعه فرا خواننده ی هیجان به کار می رود (لاورنس^۱ و همکاران، ۲۰۰۸).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر نمره ای است که آزمودنی ها از پرسشنامه ساماندهی هیجانی (CERQ) گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۲) کسب می کند.

روش:

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است.

جامعه، نمونه و روش نمونه گیری:

جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه زنان متأهل شهر ... را تشکیل خواهند داد. نمونه گیری به روش در دسترس انجام خواهد شد. حجم نمونه با استفاده از فرمول فیدل و تاباکنیک (۲۰۰۷) برابر با $N > 50 + 8m$ و با توجه به تعداد متغیر ها و تعداد خرده مؤلفه آنها (m) حداقل ۲۱۰ نفر انتخاب خواهند شد. روش نمونه گیری غیر احتمالی در دسترس خواهد بود.

¹ Lawrence, E

ابزار:

پرسشنامه تعهد زناشویی (DCI)

پرسشنامه تعهد زناشویی آدامز و جونز دارای ۴۵ سوال و سه خرده مقیاس (تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و تعهد اجباری) بوده، جواب سوالات بر روی یک مقیاس ۵ درجه ای لیکرت (قویاً موافقم تا قویاً مخالفم) ردیف شده است، که از ۵ تا ۱ نمره گذاری می شوند. نمره بالاتر در این مقیاس به معنای تعهد زناشویی بالاتر است. در اعتبار یابی آزمون توسط شاه سیاه، بهرامی و محبی (۱۳۸۸) روایی محتوا توسط اساتید مشاوره دانشگاه اصفهان تایید شد و آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به دست آمد. ضریب باز آزمایی نیز ۰/۸۶ به دست آمد. آلفای کرونباخ خرده مقیاس های تعهد به همسر، تعهد به ازدواج و تعهد اجباری به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۲ و ۰/۸۴ به دست آمد (به نقل از کریمیان، کریمی و بهمنی، ۱۳۹۰).

پرسش نامه باورهای ارتباطی آیدلسون و اپشتاین (۱۹۸۲)

این سیاهه یک پرسشنامه ۴۰ سوالی است که برای اندازه گیری باورهای غیر منطقی در مورد روابط زناشویی توسط آیدلسون و اپشتاین (۱۹۸۲) ساخته شده و دارای ۵ خرده مقیاس است که عبارتند از: باور تخریب کنندگی مخالف، باور به عدم تغییرپذیری همسر، توقع ذهن خوانی، کمال گرایی جنسی و باور به تفاوت های جنسیتی. پاسخنامه پرسشنامه باورهای ارتباطی با طیف لیکرت شامل کاملاً غلط (نمره ۱) تا کاملاً درست (نمره ۶) می باشد. اپشتاین و آیدلسون (۱۹۸۲) در تحقیق خود نشان دادند که پایایی پرسشنامه باورهای ارتباطی با ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس ها از ۷۲ تا ۸۱ درصد برآورد شده است و همچنین در تحقیقاتی که توسط کامپ، ساندرومن، کرول و رافان^۱ (۱۹۸۷، نقل از اسلامی، ۱۳۸۵) سیاهه باورهای ارتباطی دارای پایایی درونی مناسب در دامنه (۷۴ تا ۸۳) و پایایی باز آزمایی $r=0.76$ بود. نسخه فارسی این ابزار توسط مظاهری و

^۱ . Kamp, Sanderman, Raffan

پور اعتماد (۱۳۸۰) تهیه شده است که در آن آلفای کرونباخ محاسبه شده، ۰/۷۵ می باشد. حیدری، مظاهری و پوراعتماد (۱۳۸۴) در پژوهش خود آلفای کرونباخ یا همسانی درونی این سیاهه برای خرده مقیاس ها را ۰ تا ۰/۷۰ به دست آورد. دهشیری (۱۳۸۴) در پژوهش خود آلفای کرونباخ یا همسانی درونی این سیاهه را $r=0.78$ گزارش کرده است. آیدلسون واپشتاین (۱۹۸۲) دریافتند که نمره های این پرسشنامه با باورهای عمومی که توسط تست باورهای غیر منطقی جونز (جونز، ۱۹۶۸) اندازه گیری شده بود همبستگی مثبت داشت. همچنین در تحقیق ایمل کامپ و همکارانش (۱۹۸۷) شواهد کافی برای روایی محتوایی و سازه وجود داشت و ارتباط مثبت بین باورهای ارتباطی و ناسازگاری زناشویی به همراه ارتباط منفی معنی دار بین بیشتر خرده مقیاسها ارتباط نزدیک (پرسنامه ارتباطی بنک، نیجسکنز، ۱۹۸۰) وجود داشت (بوشمن، ۱۹۹۸؛ به نقل از عبد المحمدی، ۱۹۹۸). آیدلسون و اپشتاین (۱۹۸۲) در تحقیق خود نشان دادند که پایایی این آزمون با آلفای کرونباخ برای خرده مقیاسها از دامنه ۷۲ تا ۸۱ درصد است. و هر ۵ خرده مقیاس رابطه معناداری با سازگاری زناشویی دارند. (مظاهری، ۱۳۸۱) و پایایی باز آزمایی ۷۶ درصد بود (بوشمن، ۱۹۹۸؛ به نقل از عبد المحمدی، ۱۳۸۵). نسخه فارسی این ابزار را مظاهری و پور اعتماد ترجمه کرده اند. در پژوهشی که مظاهری استفاده کرده آلفای کرونباخ محاسبه شده ۰/۷۵ بود.

فرم تجدید نظر شده مقیاس سازگاری زناشویی (RDAS)

این پرسشنامه توسط باسبی، کران، لارسن و کریستنسن^۱ (۱۹۹۵؛ به نقل از هولیست و میلر^۲، ۲۰۰۵) ساخته شده است. فرم اصلی این مقیاس توسط اسپنیر (۱۹۷۹) و بر اساس نظریه ی لیوایز و اسپنیر (۱۹۷۹) در مورد کیفیت روابط زناشویی ساخته شده است (ادیتال و لوی^۳، ۲۰۰۵). فینچام، برادبوری و بیچ (۲۰۰۰) نیز پس از مطرح کردن نظریه ی خود در مورد کیفیت زناشویی، این پرسشنامه را بعنوان ابزاری مناسب برای ارزیابی کیفیت زناشویی معرفی می کنند. این پرسشنامه ۱۴ سوالی از روی فرم اصلی ۳۲ سوالی که توسط اسپنیر (۱۹۷۶) ارائه شده بود ساخته شده است. این ابزار از سه خرده مقیاس (همفکری و توافق، رضایت و انسجام) تشکیل شده است که در مجموع نمره کیفیت زناشویی را نشان می دهند و نمرات بالا نشان دهنده کیفیت زناشویی بالاتر

^۱ Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H

^۲ Hollist CS, Miller RB

^۳ Adital B, Lavee Y

است (هولیس و میلر، ۲۰۰۵). فرم تجدید نظر شده مقیاس سازگاری زناشویی (RDAS) به صورت طیف ۶ تایی از ۰ تا ۵ نمره گذاری می‌شود، طوری که پاسخ کاملاً موافق نمره ۵ و پاسخ کاملاً مخالف نمره ۰ صفر می‌گیرد. تحلیل عاملی تأییدی، ساختار سه عاملی پرسشنامه را در آمریکا تأیید کرده است و روایی آن را نشان داده است (باسبی و همکاران، ۱۹۹۵). پایایی پرسشنامه به شیوه ی آلفای کرونباخ در مطالعه ی هولیس و میلر (۲۰۰۵) از ۰/۸۰ تا ۰/۹۰ گزارش شده است. یوسفی (۱۳۹۰) در پژوهشی به بررسی مشخصات روانسنجی این پرسشنامه پرداخت و نتایج را اینگونه گزارش کرد: نتایج به دست آمده از روش تحلیل عاملی به شیوه چرخش متمایل از نوع آبلمین مستقیم، سه عامل کیفیت زناشویی (توافق، رضایت، انسجام) را در جامعه ایرانی نشان داد و با تحلیل و تحلیل عامل تأییدی آنها برازش شدند. ضرایب پایای همسانی درونی از جمله آلفای کرونباخ و تصنیف برای ۱۴ ماده و سه عامل در کل پرسشنامه (به ترتیب با مقدار ۰/۹۲ و ۰/۸۹) رضایت بخش بودند. همچنین ضرایب روایی همگرا کیفیت زناشویی با پرسشنامه رضایتمندی زناشویی، پرسشنامه ارزیابی همبستگی زوجین، مقیاس سازگاری توافق دو نفری به ترتیب (۰/۳۹ و ۰/۳۶ و ۰/۳۳) بدست آمده است که در سطح ($p < 0001$) معنادار است. به علاوه تحلیل آزمون T نشان داد که بین زنان و مردان در عامل ها تفاوت وجود ندارد و همچنین تحلیل واریانس چند متغیری نشان داد که بین گروه های سنی هشت گانه از لحاظ کیفیت زناشویی تفاوت وجود ندارد. روایی و اعتبار این پرسش نامه، توسط عیسی نژاد (۱۳۸۷) مورد بررسی قرار گرفته است. بدین منظور، ابتدا از طریق تحلیل عاملی تأییدی، روایی ساختاری پرسش نامه بررسی و تأیید شده و میزان اعتبار، برای عامل های رضایتمندی، توافق و انسجام به شیوه آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۹۱، ۰/۸۹ و ۰/۸۶ و برای کل پرسش نامه ۰/۹۲ به دست آمده است.

پرسشنامه ساماندهی هیجانی (CERQ)

این پرسشنامه توسط گارنفسکی و همکاران (۲۰۰۲) تدوین شده است. این پرسشنامه چند بعدی جهت شناسایی راهبردهای مقابله ای شناختی افراد پس از تجربه کردن وقایع یا موقعیت های منفی مورد استفاده قرار می گیرد. بر خلاف سایر پرسشنامه های مقابله که به صورت آشکار بین افراد و اعمال واقعی وی تمایز قایل نمی شوند، این پرسشنامه، افکار فرد را پس از یک تجربه منفی یا وقایع آسیبزا ارزیابی می کند. این پرسشنامه یک ابزار خودگزارشی است و دارای ۳۶ ماده است. اجرای این پرسشنامه خیلی آسان بوده و برای افراد ۱۲ سال به بالا (هم افراد بهنجار و

هم‌جمیت‌های‌بالینی) قابل‌استفاده‌می‌باشد. پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان نه راهبرد شناختی سرزنش خود، پذیرش شرایط، نشخوارفکری، تمرکز مجدد مثبت، تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی، ارزیابی مجدد مثبت، دیدگاه‌گیری، تلقی فاجعه آمیز و سرزنش دیگران را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. دامنه نمره‌های مقیاس‌های این پرسشنامه از یک (هرگز) تا ۵ (همیشه) است. هر زیرمقیاس شامل ۴ گویه‌است. نمره کل هر یک از زیرمقیاس‌ها از طریق جمع‌کردن نمره گویه‌ها به دست می‌آید. بنابراین، دامنه نمره‌های هریک از زیرمقیاس‌ها بین ۴ تا ۲۰ خواهد بود (حسنی و همکاران، ۱۳۹۲) و جمع کل نمرات در دامنه‌ای از ۳۶ تا ۱۸۰ قرار می‌گیرد (صالحی و همکاران، ۱۳۹۰).

سرزنش خود : ۱،۱۰،۱۹،۲۸

پذیرش شرایط : ۲،۱۱،۲۰،۲۹

نشخوارفکری : ۳،۱۲،۲۱،۳۰

تمرکز مجدد مثبت : ۴،۱۳،۲۲،۳۱

تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی : ۵،۱۴،۲۳،۳۲

ارزیابی مجدد مثبت : ۶،۱۵،۲۴،۳۳

دیدگاه‌گیری (توسعه چشم انداز) : ۷،۱۶،۲۵،۳۴

تلقی فاجعه آمیز : ۸،۱۷،۲۶،۳۵

سرزنش دیگران : ۹،۱۸،۲۷،۳۶

لازم به ذکر است که این پرسشنامه نمره گذاری معکوس ندارد (یوسفی، ۱۳۸۵).

روایی و پایایی. نسخه فارسی پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان در ایران توسط حسنی (۱۳۸۹) تدوین شده است. اعتبار زیرمقیاس‌های نسخه فارسی این پرسشنامه براساس روشهای همسانی درونی ۰/۷۶ تا ۰/۹۲، بازآزمایی ۰/۵۱ تا ۰/۷۷ و روایی ملاکی بر اساس محاسبه همبستگی آن، نمره‌های سیاهه دوم افسردگی بک (۱۹۹۶)، ۰/۲۵ تا ۰/۴۸ و سازه آن براساس تحلیل مؤلفه اصلی با استفاده از چرخش واریماکس (با تبیین ۷۴ درصد واریانس) مطلوب گزارش شده است (حسنی، ۱۳۸۹). در مطالعه بشارت (۱۳۹۰) ویژگیهای روان سنجی این فرم شامل همسانی درونی، پایایی، بازآزمایی، روایی محتوایی، روایی همگرا و تشخیصی (افتراقی) مطلوب گزارش شده است. هم چنین بشارت (۱۳۸۸) در بررسی مقدماتی ویژگیهای روان سنجی

این پرسشنامه در نمونه ای از جمعیت عمومی ($n=368$ ، ۱۹۷ زن و ۱۷۱ مرد)، ضرایب آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس ها از ۰/۶۷ تا ۰/۸۹ گزارش نمود. هم چنین سازندگان این پرسشنامه پایایی آن را از طریق آلفای کرونباخ برای راهبردهای مثبت ۰/۹۱، راهبردهای منفی ۰/۸۷ و کل پرسشنامه ۰/۹۳ گزارش کرده اند.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:

جهت تجزیه و تحلیل داده های بدست آمده توسط ابزار های فوق، از شاخص های و روش های آمار توصیفی برای بدست آوردن فراوانی، درصد، میانگین، انحراف استاندارد، و خطای استاندارد داده ها استفاده می شود؛ و سپس از آمار استنباطی برای بدست آوردن ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری به کمک نرم افزار spss به کار گرفته خواهد شد.

منابع فارسی

[دانلود فایل کامل این پروپوزال به همراه منابع لاتین و فارسی در WORD + PDF](#)